

**POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJZOZNAWCZE ODDZIAŁ
STOLECZNY IM. ALEKSANDRA JANOWSKIEGO**

BIWAK

**BIULETYN KLUBU PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ
IM. ANIELI MICHAŁSKIEJ**

NR 2

GRUDZIEŃ 2017

Kampinoski Park Narodowy „Łosiówka” 1973 r.

*Wesołych Świąt Bożego
Narodzenia, wszelkiej
pomyśloności i niezapomnianych
wrażeń krajoznawczych na
turystycznych szlakach w
Nowym Roku 2018*

*Członkom i Sympatykom Klubu
Przodowników Turystyki Pieszej
im. Anieli Michalskiej*

życzy

Zarząd Klubu

ROK 2017 JUŻ ZA NAMI

W mijającym 2017 roku Klub współpracując z Zarządem Oddziału Stołecznego PTTK, Oddziałową Komisją Turystyki Pieszcej, Kołem Terenowym PTTK „Śródmieście” i Klubem Krajoznawczym PTTK „VARSIOWIA” uczestniczył w organizacji szeregu tradycyjnych rajdów i złażów turystyki pieszej. Przypomnijmy te imprezy.

Zaczek pamiątkowy

W sobotę 1 kwietnia.2017 r. odbył się **8 ZŁAZ PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ** tym razem obok leśniczówki Horowa Góra. Wędrowaliśmy dwiema trasami. Z Olesina (przystanek ZTM) przez - Rezerwat Łęgi Czarnej Strugi - Czarną Strugę – Jaworówkę-do leśniczówki Horowa Góra. (8 km.) prowadziła Alicja Świątek. Ze stacji PKP Zielonka przez Rezerwat Horowe Bagno -Jaworówkę - do leśniczówki -Horowa Góra.(7 km) prowadził Jan Rukat.

Podobnie jak w latach poprzednich było to spotkanie przyjacielsko towarzyskie poświęcone wymianie aktualnych i istotnych dla amatorów pieszego wędrowania informacji z życia PTTK i precyzowania planów organizacyjnych zaplanowanych na ten rok imprez. Sezon zapowiadał się pracowicie.

**8 ZŁAZ
PRZODOWNIKÓW
TURYSTYKI PIESZEJ
1.04.2017 HOROWA GÓRA
ODDZIAŁ STOŁECZNY PTTK**

Pieczątka (wklejka) okolicznościowa.

VII WYCIECZKA JUBILEUSZOWA DO PUSZCZY KAMPINOSKIEJ 2.05.2017

Rok 2017 to kolejna 110 już rocznica Pierwszej Zbiorowej Wycieczki Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, którą do Puszczy Kampinoskiej w 2 czerwca 1907 roku prowadzili Aleksander Janowski i Kazimierz Kulwieć.

Warto w kilku zdaniach przypomnieć tamto wydarzenie.

Z Warszawy na brzeg Wisły w okolicach Kazunia turyści przybyli za pomocą dwóch parostatków: "Kopernik III" oraz "Nadwiślanin". W czasie rejsu towarzyszył im śpiew spontanicznie zorganizowanego chóru. Chętnie kupowano mapy Puszczy Kampinoskiej przygotowane przez podsekcje kartograficzną oraz pamiątkowe pocztówki zaprojektowane przez Mikołaja Wisznickiego.

Z Okolic Kazunia wędrowano przez Gniwniewice, Leoncin, Teofile. Na skraju Puszczy zorganizowano postój, aby zregenerować siły. Przybyli tam wcześniej nadleśni udzielali informacji o Puszczy Kampinoskiej. Młodszy i chętny z Kazimierzem Kulwieciem na czele udali się dalej w głąb Puszczy docierając do Starej Dąbrowy. Tam zaprezentowano im bogate zbiory botaniczne. Były gawędy, opowieści i wspólne śpiewy.

Potem „świstawka” pana Kulwiecia dała sygnał do odwrotu. Tych, którzy relaksowali się na skraju Puszczy, głos trąbki zachęcił do marszu w kierunku Wisły. O godz. 18.00 statki ruszyły pod prąd w kierunku Warszawy. Turyści w znakomitych nastrojach dotarli do miejskiej przystani o 22.30.

Pół wieku później w niedzielę 2.06.1957 r. odbyła się **I Wycieczka Jubileuszowa**. Na czele organizatorów tego przedsięwzięcia stanęli zasłużeni działacze PTK i PTTK Józef Kołodziejczyk, Adam Słomczyński i Michał Terlak. Starano się powtórzyć scenariusz wycieczki z 1907 roku. Część uczestników dowiózł z Warszawy w okolicę Leoncina parostatek „Traugutt”. W Leoncinie na starszych oczekiwały chłopskie wozy. Większość poszła pieszo, prowadził Józef Kołodziejczyk. Na polanie w Starej Dąbrowie nastąpiło spotkanie z turystami pieszymi, którzy puszczańskimi szlakami przybyli pod wodzą Edmunda Mierzoszewicza.

W starej Dąbrowie obecni byli również honorowi goście uczestnicy wycieczki w 1907 r. Antoni Ojrzyński z Warszawy, Bolesław Osiecki z Kętrzyna, Konstanty Rackiewicz z Katowic, Józef Kołodziejczyk. Prof. Sawicki oraz prof. Stanisław Herbst z Warszawy.

Począwszy od 1957 roku, co dziesięć lat na początku czerwca Oddział Stołeczny PTTK noszący imię Aleksandra Janowskiego organizuje Wycieczki Jubileuszowe.

Celem tych wycieczek jest zawsze polana w Starej Dąbrowie, do której w czerwcu 1907 roku dotarła wycieczka PTK.

W dniu 4.06.1989 w roku 45 – rocznicy śmierci Aleksandra Janowskiego odsłonięto uroczyste w Starej Dąbrowie odlaną w brązie tablicę z historycznym znakiem PTK i współczesnym logo PTTK zawierającą słowa:

”W 80 ROCZNICĘ PIERWSZEJ ZBIOROWEJ WYCIECZKI POLSKIEGO
TOWARZYSTWA KRAJOZNAWCZEGO 1907.V.1987 STARA DĄBROWA.

PTTK ODDZIAŁ STOŁECZNY

im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie „

Tablicę wykonano według projektu Włodzimierza Majdewicza, model gipsowy pod nadzorem autora wykonał pan Alfred Kózka z Mennicy Warszawskiej, odlew tablicy sporządzono w pracowni sędziwego mistrza brązownika pana Beara. Ukształtowanie terenu – stanowiące tła pomnika zaprojektował Jan Stankiewicz. W uzgodnieniu z Dyrekcją KPN przystąpiono do prac na terenie Starej Dąbrowy. Transport kilkutonowego gązdu z okolic Sierpca (drugi w centrum wsi) i sformowanie ekipy technicznej, która wykonała betonową podstawę i montaż elementów pomnika zorganizowali Eugeniusz Rybałko i Jerzy Tarwacki. Turystyczną oprawą uroczystości był **XXIV Rajd Pieszy im. Aleksandra Janowskiego** oraz **XIX Wojewódzki Złot SKKT**. Od tego momentu został w terenie ważny symboliczny punkt dla PTTK. Odwiedzany przez liczne wycieczki z całej Polski zwiedzające Kampinoski Park Narodowy.

Niestety zimą 1996 roku kilkadziesiąt kilogramów ważąca tablica została skradziona. Wkrótce podjęto decyzję o wykonaniu drugiej tablicy. Nowy uproszczony plastycznie projekt zachował poprzednią treść i symbolikę. Aby nie kusić złodziei, tablicę wykonano z czarnego granitu.

W tym roku w sobotę 3 czerwca odbyła się **VII WYCIECZKA JUBILEUSZOWA.**

Metalowa odznaka pamiątkowa VII Wycieczki jubileuszowej

Zgodnie z ponad pół wieku trwającą tradycją przy okazji kolejnych rocznic historycznej wycieczki PTK z 1907 roku w Starej Dąbrowie spotykają się dwie imprezy związane z Aleksandrem Janowskim. Oprócz VII Wycieczki Jubileuszowej przy kamieniu z tablicą upamiętniającą Pierwszą Zbiorową Wycieczkę PTK odbyło się uroczyste zakończenie **52 RAJDU PIESZEGO IM. ALEKSANDRA JANOWSKIEGO**

Rajdy piesze im. Aleksandra Janowskiego organizowane są od roku 1966 roku zawsze na początku czerwca w różnych częściach Mazowsza. Przez kilka dziesięcioleci kierownikiem rajdu był zmarły w 2012 roku Ryszard Dworzyński.

Znaczki siedmiu rajdów towarzyszących kolejnym Wycieczkom Jubileuszowym.

Punktem kulminacyjnym VII Wycieczki Jubileuszowej było złożenie kwiatów przy kamieniu z tablicą pamiątkową. Tam przywitał zebranych Andrzej Matz prezes Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego. Po nim zabrał głos Mirosław Markowski dyrektor Kampinoskiego Parku Narodowego, który przybył na czele grupy swoich współpracowników. Obecny był również zaprzyjaźniony od wielu lat z PTTK jego poprzednik emerytowany dyrektor Jerzy Misiak.

Przy ognisku okolicznościową gawędę historyczną wygłosił Włodzimierz Majdewicz. Mówił o znaczeniu tamtej pierwszej zbiorowej wycieczki dla młodego wówczas Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i wciąż żywych ideach PTK we współczesnych strukturach PTTK. Mówił o kultywowaniu tradycji przez Oddział Stołeczny PTTK im. Aleksandra Janowskiego o rajdach poświęconych jego pamięci i kolejnych Wycieczkach Jubileuszowych. Turystyczne piosenki z akompaniamentem gitary intonował Radosław Potrac. Dla uczestników spotkania przygotowano ciepły posiłek. Był czas na rozmowy, wspomnienia i wspomnienia z poprzednich Wycieczek Jubileuszowych.

Pamiątkowa pieczęć i pocztówka.

Przygotowano również szereg atrakcji dla krajoznawców i kolekcjonerów.

Uczestnicy rocznicowego spotkania w Starej Dąbrowie mieli okazję obejrzenia unikatowej w skali kraju WYSTAWY ODZNAK KRAJOZNAWCZYCH - kolekcji Zbigniewa

Lewandowskiego wybitnego kolekcjonera, wice przewodniczącego Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK, autora książki „ODZNAKI KRAJOZNAWCZE I REGIONALNE POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO”.

Zaprezentowana w kilkunastu oszklonych gablotach imponująca rozmachem wystawa wzbudzała duże zainteresowanie.

Niezależnie od wystawy wspomnianej prezentowana była pełna kolekcja 52 znaczków metalowych wydawanych z okazji Rajdów im. Aleksandra Janowskiego. Charakterystyczna forma plastyczna tych znaczków nawiązuje do kształtu odznaki organizacyjnej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Była jeszcze jedna szczególna atrakcja, zainteresowani mogli zobaczyć a nawet dotknąć słynną oryginalną odznakę organizacyjną Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego zaprojektowaną w 1907 roku przez Mikołaja Wisznickiego. Był to unikalny egzemplarz z pierwszej serii wybitych w Warszawie odznak. Takie odznaki błyszczały na piersiach turystów w tym miejscu 110 lat temu.

Odznaka organizacyjna Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego z 1907 r. Zbiory prywatne.

51 RAJD „PO KAMIENISTEJ DRODZE” PĘCICE 2017

W niedzielę 6 sierpnia 2016 r. nasz Klub wraz z innymi jednostkami organizacyjnymi Oddziału Stołecznego PTTK wspomagał Klub „Varsovia” w organizacji 51 Rajdu” Po kamienistej drodze”. Gospodarz terenu Gmina Michałowice z rozmachem zorganizowała zaplecze logistyczne i oprawę tej dużej łączącej cechy uroczystości patriotycznej z elementami krajoznawstwa i turystyki.

Rajd dekowany jest powstańcom warszawskim, którzy 2 sierpnia 1944 r. polegli w boju pod Pęcicami i tym wziętym do niewoli rozstrzelanym w dworskim parku. Kulminacyjnym punktem uroczystości jest Pomnik - Mauzoleum w Pęcicach.

Pierwszym elementem uroczystości był koncert pieśni patriotycznych poprzedzający mszę świętą w miejscowym kościele. Potem nastąpił uroczysty przemarsz licznie zgromadzonych pocztów sztandarowych z orkiestrą wojskową w asyście kompanii reprezentacyjnej Wojska Polskiego pod Pomnik – Mauzoleum. Tam po oficjalnych wystąpieniach odczytano apel poległych zakończony salwą honorową i koncertem orkiestry wojskowej.

W imprezie uczestniczyli turyści piesi, kolarze z Klubu WKK PTTK „Wektor”, turyści zmotoryzowani i licznie zgromadzona miejscowa ludność. Po imprezie Gmina Michałowice zaprosiła zebranych na strażacka grochówkę.

Metalowy znaczek rajdowy

W DNIU WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

Zgodnie z wieloletnią tradycją w dniu 1 listopada 2017 r. i w dniach następujących odwiedziliśmy warszawskie cmentarze: Stare Powązki, Bródno, Wólkę Węglową - zapalając znicze na mogiłach Anieli Michalskiej – patronki Klubu Przewodników Turystyki Pieszej oraz Danki Kublikowskiej, Ryszarda Dworzyńskiego, Żanety i Janusza Szczęsnych, Jerzego Kostrzewy, Zbyszka Zielińskiego, Andrzeja Berenta, Andrzeja Sikorskiego, Tadeusza Martusewicza innych.

45 JESIENNE SPOTKANIE PIECHURÓW **W 99 ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI**

W sobotę 4 listopada spotkaliśmy się na rozległej polanie biwakowej Parku Młocińskiego. Piękna słoneczna pogoda sprawiła, że frekwencja przekroczyła oczekiwania organizatorów. Turystom zaproponowano dwie krótkie trasy piesze.

Alicja Świątek prowadziła z Wólki Węglowej przez Las Młociński do polany w Parku Młocińskim.

Jan Rukat ze swoją grupą wędrował od stacji metra Wawrzyszew niebieskim szlakiem przez Uroczysko-Las Lindego - Rezerwat Las Bielański do polany biwakowej w Parku Młocińskim.

Wielu turystów przybyło własnymi indywidualnie opracowanymi trasami. Część pojawiła przy ognisku korzystając z dogodnej komunikacji miejskiej. Dla uczestników 45 Jesiennego Spotkania Piechurów przygotowano pamiątkowy znaczek i zamiast pieczętki nalepkę do książeczek OTP i kronik. Organizatorzy podobnie jak w latach poprzednich zapewnili dla każdego ciepły posiłek.

Wydaje Klub Przewodników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej

Redakcja: Krzysztof Zaráński.

Opracowanie graficzne Włodzimierz Majdewicz